

NEDELJSKA BOŽJA POT

Samostan in dve lipi pod njim

Dve hiši in frančiškanski samostan, pred katerim se bohotita dve orjaški lipi, na vrhu planega hriba pod strmimi gozdnatimi pobočji Velike gore sestavljajo vasico Nova Štifta. Tamkajšnja cerkev Marijinega vnebovzeta, baročni biser iz 17. stoletja, stoji na zadnji polici pobočja Travnice, sredi gozdnatega zelenja, obiskovalec pa jo opazi že od daleč zaradi kupole in visokega zvonika, ki jo krasita. Morda je tudi to prispevalo, da je zaslovela kot božja pot. O pravih romanjih pripovedujejo podobe, ki visijo v prezbiteriju. Med njimi je slika, ki jo je daroval vikar Matija Parente iz Črnomlja davnega leta 1645, ko so cerkev še zidali. Njena slava sega torej zelo daleč. Zdaj je najbolj živahno ob velikem šmarnu, ko vso okolico preplavijo romarji in častilci od blizu in daleč.

Cerkveni grič se je prvotno imenoval Brinov grič, pravi ustno izročilo. Na tem mestu se je Marija prikazala pobožnemu kmetu Matiju Furlanu iz Sušja in mu naročila, naj tu pozidajo cerkev. Verni mož je njene

besede prenesel ribniškemu grajskemu oskrbniku Riglarju. In ta mu seveda ni verjel. Še več – da bi se kmet spametoval, ga je zaprl v ječo. A se mu je maščevalo – oskrbnik je nenadoma oslepel. To je bilo božje znamenje, da mora kmeta Furlana spustiti in kaj drugega kot dovoliti zidavo cerkve. Ko so bili postavljeni prvi kamni, je nesrečnik spregledal. V zahvalo pa je zvesto pomagal pri zidavi. Pisni viri takih zgod in nezgod ne omenjajo, je zapisano v knjigi Duša, le pojdi z mano. Janez Gregor Dolničar je v kroniki zapisal, da je na Brinovem griču pri Ribnici že leta 1483 stala majhna Marijina kapela. Ob njej naj bi bival puščavnik, ki se je pokoril in molil pred Marijino podobo. Ko so ljudje to videli, so mu vse pogosteje delali družbo in kraj vzljubili. V začetku 17. stoletja pa so se začele dogajati čudne stvari: okoličani so opazili nenavadne goreče plamene, ki so se dvigali iz zemlje. Ko so govorice prišle na uho ribniškemu graščaku Juriju Jakobu Khislu, je sklenil tam pozidati Marijino cerkev. Po njegovi zgodnji smrti je dela naprej vodil sin Jurij Jernej. Z dovoljenjem so cerkev začeli graditi leta 1641. Novembra tega leta je temeljni

kamen blagoslovil ribniški arhidiacon in ljubljanski generalni vikar Frančišek Vaccano, skrb za zidavo pa je prevzel baron Jurij Andrej Trilek. Preden je hram zableščal v vsej svoji lepoti, je minilo dobrih trideset let.

Zasnova cerkve je kar nenavadna za naše kraje. Tloris sestavljata osmerokotna ladja in kvadraten prezbiterij z zaobljenimi vogali. Ladja se končuje s kupolo in svetlobnico. Na levi strani je prizidan zvonik z baročno kapo, pred njim pa so postavili svete »štenge« – to je bilo leta 1780. Svete štenge govorijo o veljavi te božje poti, dovoljenje zanje so namreč moral dobiti naravnost iz Rima. Pomembna novošifarska značilnost so odprte lope, ki oklepajo cerkveno ladjo in dajejo romarjem zavetje.

Čudovita je tudi oprema. Vsi trije oltarji so izrezljani iz lesa, pozlačeni, posrebreni ali pobarvani. Z glavnega oltarja se med angeli k nebeski gloriiji dviga Marija. Pravijo, da so oltarji delo ljubljanskega rezbarja Jurija Scarnosa. Ker v cerkvi ni slikarj, lesene mojstrovine še bolj zaživijo.

